

VI. PROJEKT WEWNĘTRZNEJ INSTALACJI SANITARNEJ

INWESTOR: *Gmina Sulmierzyce
ul. Urzędowa 1
98-338 Sulmierzyce*

ADRES INWESTYCJI: *98-338 Sulmierzyce
Obręb 0009, Kuźnica
dz. nr ewid. 1865/2*

DATA OPRACOWANIA: *luty 2018r.*

PROJEKTANT:

OPRACOWAŁ: *inż. Krzysztof Pełka*

Spis zawartości opracowania

1. Strona tytułowa
2. Spis zawartości teczki
3. Opis do projektu wewnętrznej instalacji sanitarnej
  - część opisowa
  - część graficzna
- rys. C_1 Instalacja centralnego ogrzewania i wentylacji
- rys. C_2 Schemat instalacji C.O.
- rys. G_1 Instalacja wewnętrzna gazu
- rys. WK_1 Instalacja wodno – kanalizacyjna
4. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

OŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo Budowlane (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2017r. poz. 1332)

oświadczam,

że projekt wewnętrznej instalacji sanitarnej w budynku objętym opracowaniem zlokalizowanym na dz. nr ew. 1865/2 położonymi w Kuźnicy, gm. Sulmierzyce, został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy budowlanej jak i zgodnie ze sztuką budowlaną.

PROJEKTANT

luty 2018r.

OPIS TECHNCZNY DO PROJEKTU WEWNĘTRZNEJCH INSTALACJI SANITARNYCH

1 . CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU

Opracowanie dotyczy projektu instalacji centralnego ogrzewania, c.w.u., gazowej oraz wodnej i kanalizacyjnej w projektowanym budynku świetlicy wiejskiej.

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Projekt opracowano na zlecenie inwestora. Projekt opracowano w oparciu o wypis i wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, warunków technicznych oraz zgodnie z wiedzą i sztuką budowlaną.

3. DANE TECHNICZNE BUDYNKU

Zawarte w projekcie budowlanym branży architektoniczno-konstrukcyjnej.

4. INSTALACJA GRZEWcza

4.1. Obliczenie zapotrzebowania na ciepło

Strefa klimatyczna: II

Temperatura zewnętrzna: -18°C

Powierzchnia ogrzewana	229,93 m ²
Kubatura ogrzewana	1598,80 m ³
Temperatura wody grzewczej zasilania i powrotu	75/55 °C

4.2. Rodzaj ogrzewania

W budynku zaprojektowano ogrzewanie wodne, dwururowe, pompowe o parametrach wody grzewczej 75/55 °C pracująca w układzie pompowym, w systemie zamkniętym,

Instalacja centralnego ogrzewania zasilana będzie kotłem gazowym na gaz propan, zabezpieczona naczyniem wyrównawczym o pojemności 6l będącym integralną częścią kotła gazowego. Projektuje się kocioł gazowy dwufunkcyjny z zamkniętą komorą spalania o nominalnej mocy grzewczej do 25 kW.

4.3. Źródło ciepła

Jako elementy grzejne projektuje się nowe stalowe grzejniki płytowe. Grzejniki montować na wysokości 12cm od podłogi oraz 6cm od lica ściany wykończonyj. W celu możliwości regulacji temperatury w pomieszczeniach należy zastosować zawory termostatyczne dla regulacji grzejników.

4.4. Rurociągi, izolacje

Rurociągi poziome rozprowadzające oraz pionowy do rozdzielaczy wykonać z rur miedzianych o grubości ścianki min. 1,0 mm alternatywnie z rur stalowych. Przewody zasilające grzejniki wykonać z rur Alu-pex prowadzonych w posadzkach.

Rurociągi miedziane mocować w zawieszaniach ciągnowych poziomych, w uchwytych do rur wg BN-69/8864-03 lub w systemie wybranym przez Wykonawcę np. wsporniki stalowe. Podobnie postępować w przypadku wyboru rur stalowych.

Przewody przechodzące przez ściany i stropy należy prowadzić w tulejach ochronnych z wypełnieniem masą elastyczną. Przepusty instalacyjne w ścianie lub stropie oddzielenia przeciwpożarowego powinny mieć odporność ogniową równą odporności ogniowej tego oddzielenia. Przewody montować w izolacji termicznej z pianki.

4.5. Odpowietrzenie instalacji c.o.

Odpowietrzenie instalacji projektuje się poprzez zastosowanie automatycznych odpowietrzników umieszczonych w najwyższych punktach instalacji i na rozdzielaczach. Grzejniki w komplecie wyposażone są w korki odpowietrzające ręczne.

4.6. Regulacja instalacji c.o.

Grzejniki wyposażyć w zawory termostacyjne umożliwiające regulację temperatury oraz w zawory regulacyjne powrotne. Ponadto kocioł wyposażony być powinien w regulator mocy.

4.7. Dobór kotła

Wytyczne budowlane

- Posadzki zmywalne lub typu terakota na zaprawie klejowej.
- Ściany do wysokości 2,0m z płytek ceramicznych lub wykonać powierzchnię zmywalną

Wytyczne elektryczne

- Kocioł zasilić oddzielnym obwodem wyprowadzonym z tablicy głównej budynku.
- Gniazdo dla kotła musi odpowiadać ochronie przez zerowanie lub uziemienie i jego przyłączenie musi być takie, żeby wtyk ochronny był u góry a przewód fazowy był po lewej, a zerujący był podłączony do prawej wnęki patrząc z przodu
- W pomieszczeniu wykonać ochronę urządzeń poprzez zerowanie i wykonanie połączeń wyrównawczych.
- Wykonać oświetlenie bezpieczne 24V

Dane techniczne – dobór kotła

Na podstawie zapotrzebowania ciepła na ogrzewanie oraz przygotowanie ciepłej wody użytkowej przyjęto kocioł gazowy dwufunkcyjny o mocy grzewczej nominalnej mocy grzewczej do 25 kW.

Przykładowe podstawowe parametry kotła przedstawione zostały w poniższych tabelach.

Kocioł	
Moc nominalna	do 25kW
Produkcja c.w.u	przeptywowy
Zamknięta komora spalania	tak
Ciąg wymuszony	nie
Stopień ochrony elektrycznej	IPX4D
Wymiary przykładowe [mm] (wys./szer./głęb.)	738x440x240

Znamionowa wydajność cieplna	kcal/h (kW)	22279 (25,9)
Minimalna wydajność cieplna	kcal/h (kW)	9300 (10,8)
Znamionowa moc cieplna (użyteczna)	kcal/h (kW)	20296 (23,6)
Minimalna moc cieplna (użyteczna) - tryb c.w.u.	kcal/h (kW)	6020 (7,0)
Minimalna moc cieplna (użyteczna) - tryb c.o.	kcal/h (kW)	8170 (9,5)
Użyteczna sprawność cieplna przy mocy nom./min.	%	91,1 / 87,8
Strata ciepła przez obudowę z palnikiem ZAŁ./WYŁ	%	2,1 / 1,05
Strata ciepła przez komin z palnikiem ZAŁ./WYŁ	%	6,8 / 0,47
Klasa sprawności		-
Maksymalne ciśnienie robocze	bar	3
Maksymalna temperatura robocza	°C	90
Zakres regulacji temperatury c.o.	°C	35–80
Całkowita pojemność zbiornika wyrównawczego	I	6
Ciśnienie wstępne w zbiorniku wyrównawczym	bar	1,0
Ilość wody w urządzeniu (obieg c.o.)	I	0,7
Wysokość podnoszenia przy wydajności 1000 l/h	kPa (m H ₂ O)	37,8 (3,85)

Moc cieplna produkcji ciepłej wody użytkowej	kcal/h (kW)	20296 (23,6)	
Zakres regulacji temperatury c.w.u.	°C	35–55	
Ogranicznik przepływu	l/min	8	
Minimalne ciśnienie dynamiczne c.w.u.	bar	0,3	
Ciśnienie maksymalne wody użytkowej	bar	10	
Minimalny przepływ c.w.u.	l/min	2,0	
Średnica dyszy – gaz ziemny E(GZ–50)	mm	1,30	
Ciśnienie zasilania – gaz ziemny E(GZ–50)	mbar	20	
Średnica dyszy – gaz ziemny Ls (GZ–35)	mm	1,90	
Ciśnienie zasilania – gaz ziemny Ls (GZ–35)	mbar	13	
Średnica dyszy – gaz ziemny Lw (GZ–41,5)	mm	1,50	
Ciśnienie zasilania – gaz ziemny Lw (GZ–41,5)	mbar	20	
Średnica dyszy – gaz płynny P (propan techniczny)	mm	0,80	
Ciśnienie zasilania – gaz płynny P (propan techniczny)	mbar	37	
		GZ–50	Propan
Masa spalin przy mocy znamionowej	kg/h	68	69
Masa spalin przy mocy minimalnej	kg/h	60	69
CO przy 0% O ₂ przy wydajności znam./min	ppm	79 / 86	95 / 137
CO ₂ przy wydajności znam./min.	%	5,35 / 1,8	6,10 / 1,80
NO _x przy 0% O ₂ przy wydajności znam./min.	ppm	114 / 65	187 / 79
Temperatura spalin przy mocy znamionowej	°C	101	102
Temperatura spalin przy mocy minimalnej	°C	85	76

Podłączenie kotła do gazu

Podłączenie kotła do gazu zawsze musi być przeprowadzone przez uprawnioną firmę oraz zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją dla instalacji gazowej. Przed kotłem musi być osadzony kurek gazowy z kluczem do ustawiania lub zawór kulowy z atestem na gaz.

Podłączenie kotła do sieci elektrycznej

Kotły są wyposażone w trójżyłowy przewód zasilający z wtyczką, podłączony do gniazdka sieciowego instalowanego w pobliżu kotła w taki sposób, żeby wtyczka sieciowa była dostępna po zainstalowaniu kotła. Gniazdo musi odpowiadać ochronie przez zerowanie lub uziemienie i jego przyłączenie musi być takie, żeby wtyk ochronny był u góry a przewód fazowy był po lewej, a zerujący był podłączony do prawej wnęki patrząc z przodu. Napięcie w sieci musi wynosić 230 V ± 10%. Instalowanie gniazdka, podłączenie termostatu pokojowego, ewent. czujnika temperatury na zewnątrz do regulacji pogodowej

oraz serwis części elektrycznej kotła może przeprowadzać osoba ze specjalistycznymi kwalifikacjami elektrotechnicznymi

Zasady BHP przy obsłudze kotła

- w pomieszczeniu kotła musi znajdować się instrukcja obsługi
- minimalna kubatura pomieszczenia nie może być mniejsza jak 6,5 m³ dla kotłów z zamkniętą komorą spalania
- pomieszczenie kotła powinno mieć oświetlenie dzienne i elektryczne
- przy obsłudze kotła nie należy używać oświetlenia na napięcie wyższe niż 24V
- do obsługi kotła używać narzędzi dostarczonych wraz z kotłem
- w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości pracy kotła należy wezwać serwis
- obowiązek dostarczenia instrukcji obsługi kotła spoczywa na wykonawcy pomieszczenia oraz dostawcy kotła

4.8. Płukanie instalacji, próba ciśnieniowa

Po wykonaniu instalacji należy przeprowadzić 3 – krotne płukanie wg PN-77/M-34031 przy zachowaniu prędkości wody w rurociągach 1,5 m/s. Następnie przeprowadzić próbę szczelności instalacji na ciśnienie 1,5 ciśnienia roboczego panującego w sieci i próbę z wodą gorącą.

4.9. Uwagi końcowe

- Wszystkie roboty należy prowadzić z zachowaniem przepisów BHP, zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych cz. II ” oraz obowiązującymi przepisami, normami i wytycznymi Producentów zawartymi w DOKUMENTACJI TECHNICZNO RUCHOWEJ.
- Dopuszcza się zamianę proponowanych urządzeń na urządzenia innych Producentów z zachowaniem tych samych parametrów.
- Kocioł gazowy powinien mieć samoczynne zabezpieczenie przed skutkami spadku ciśnienia lub wyłączenie dopływu gazu
- Kocioł grzewczy należy podłączyć do kanału spalinowego odpowiedniego dla danego typu kotła.
- Przewody wentylacyjne i spalinowe oraz instalacja gazowa powinny być co najmniej raz w roku poddawane okresowej kontroli
- Montaż urządzeń i instalacji należy wykonać zgodnie z wytycznymi producenta i DTR-kami zastosowanych elementów

5. INSTALACJA WODY CIEPŁEJ I ZIMNEJ

5.1. Jakość wody

Jakość wody musi spełniać wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 62, poz. 417 z 2007r).

5.2. Zapotrzebowanie wody

Przeciętna norma zużycia wody na jednego użytkownika w budynku świetlicy: $Q_{m1} = 35 \text{ dm}^3 / 1 \text{ j.o./dobę}$

Dla 10 użytkowników:

$$Q_m = Q_{m1} \times 10 = 35 \times 10 = 350 \text{ dm}^3 / \text{dobę} = 0,35 \text{ m}^3 / \text{dobę}$$

5.3. Instalacja wody ciepłej

Ciepła woda dla potrzeb socjalno-bytowych przygotowywana będzie przy zastosowaniu kotła gazowego dwufunkcyjnego.

Rurociągi rozprowadzające oraz podejścia do przyborów zaprojektowano z rur PP (alternatywnie rur stalowych ocynkowanych). Na podejściach do urządzeń zamontowane będą zawory odcinające typu kulowego. Rurociągi poziome i pionowe wody ciepłej należy układać równolegle do rur zimnej wody. Podejścia do przyborów prowadzone będą w brzdach ściennych. Rurociągi zaizolować otuliną z pianki PE o grubości izolacji 9mm. Wykonanie rurociągów jak dla wody zimnej. Bezpośrednie podłączenie baterii czerpalnych oraz innych urządzeń należy wykonać przy pomocy giętkich przewodów w oplocie metalowym.

Dobrano następującą armaturę dla instalacji wody ciepłej:

- zawory odcinające kulowe ze spustem na podejściach do pionów,
- zawory odcinające kulowe na podejściach do punktów czerpalnych,

W celu skompensowania wydłużeń termicznych przewodów na pionach zaprojektowano kompensatory mieszkowe.

5.4. Instalacja wody zimnej

Przewody wody zimnej i podejścia do przyborów projektuje się z rur PP (alternatywnie rur stalowych ocynkowanych). Rurociągi prowadzone będą wewnątrz budynku w brzdach ściennych.

Woda doprowadzona będzie do wszystkich punktów czerpalnych: baterii umywalkowych, zlewozmywakowych, płuczek ustępowych, zaworów ze złączką do węża. Bezpośrednie podłączenie baterii czerpalnych oraz innych urządzeń należy wykonać przy pomocy giętkich przewodów w oplocie metalowym. Na każdym zasilaniu wężla sanitarnego zamontować zawór odcinający.

Wszystkie przejścia przewodów wodociągowych przez przegrody budowlane należy wykonać w tulejach ochronnych, uszczelniając wolną przestrzeń masą elastyczną. Przewody wodociągowe zostaną zaizolowane termicznie, aby wyeliminować skraplanie

się pary wodnej. Rurociągi zaizolować otuliną z pianki PE zgodnie z normą PN-85/B-02421o grubości minimum 6mm.

Dobrano następującą armaturę dla instalacji wody zimnej:

- baterie sztorcowe,
- zawory odcinające kulowe ze spustem na podejściach do pionów,
- zawory odcinające kulowe na podejściach do punktów czerpalnych,

5.5. Układ pomiarowy

Układ pomiarowy zlokalizowany budynku. Przyłącze wodociągowe do obiektu istniejące. W budynku znajduje się istniejący wodomierz.

W przypadku zestawu wodomierzowego będącego częścią uziemienia elektrycznego należy wykonać jego metaliczne bocznikowanie. Przekrój przewodu bocznikującego oraz jego zamocowanie należy ustalić w zależności od wymaganego stopnia zabezpieczenia wg: PN-E-05009-41:1992(PN-92/E-05009/41).

Dla zabezpieczenia przed wtórnym zanieczyszczeniem zgodnie z PN-EN 1717 z 10. 2003r. za zestawem wodomierzowym projektuje się zawór antyskażeniowy EA 251.

Wszystkie materiały instalacyjne stykające się bezpośrednio z wodą powinny mieć Świadectwo Państwowego Zakładu Higieny o dopuszczeniu do kontaktu z wodą do picia. Elementy instalacji, urządzenia i wyposażenie wbudowywane w instalację powinny odpowiadać normom przedmiotowym lub mieć świadectwo o dopuszczeniu do stosowania w budownictwie.

5.6. Uwagi końcowe

Wszystkie roboty należy prowadzić z zachowaniem przepisów BHP, zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych cz. II ” oraz obowiązującymi przepisami, normami i wytycznymi Producentów zawartymi w DOKUMENTACJI TECHNICZNO RUCHOWEJ.

Dopuszcza się zamianę proponowanych urządzeń na urządzenia innych Producentów z zachowaniem tych samych parametrów.

Instalację wody zimnej, ciepłej należy wykonać zgodnie z warunkami technicznymi wykonania i odbioru przewodów z rur P P.

6. INSTALACJA KANALIZACJI SANITARNEJ

6.1. Rurociągi i armatura

Ścieki sanitarne odprowadzane będą grawitacyjnie do bezodpływowego zbiornika na ścieki sanitarne.

Projektowane poziomy, pionowy oraz podejścia do przyborów wykonać z rur i kształtek HT/PVC. Połączenia rur i kształtek – kielichowe za pomocą fabrycznie wmontowanych uszczelek. Przewody kanalizacyjne poziome należy prowadzić pod posadzką. W budynku zaprojektowano pionowy kanalizację sanitarną, które należy wyprowadzić nad dach, a otwory wylotowe zabezpieczyć siatką. Przejście pionu przez

strop należy wykonać w tulejach ognioszczelnych. Pion kanalizacyjny wyposażać w rewizję. Przybory sanitarne do pionu należy podłączyć grawitacyjnie.

Mocowanie rur w poziomach i pionach – przy pomocy obejm zaciskowych z regulacją. Mocowanie obejm do ścian i stropów przy pomocy kołków rozporowych. Wszystkie obejmy muszą posiadać izolację akustyczną.

Ścieki sanitarne odprowadzane z budynku będą rurociągiem o średnicy DN160 PCV do bezodpływowego zbiornika na ścieki sanitarne.

6.2. Charakterystyka ścieków bytowo gospodarczych

Ilość ścieków

Ilość odprowadzanych ścieków sanitarnych przyjęto jako 95 % zapotrzebowania wody dla celów bytowo-gospodarczych.

Jakość ścieków

Jednostkowe ładunki zanieczyszczeń w ściekach bytowo - gospodarczych zostały określone przez Instytut Melioracji i Użytków Zielonych na podstawie badań bezpośrednich. Poniżej zamieszczono wyniki tych badań oraz wartości stężeń zanieczyszczeń przy przyjęciu jednostkowej ilości ścieków na poziomie - $q_{d\text{sr}} = 150 \text{ dm}^3/\text{Uxd}$

Wskaźniki zanieczyszczeń	Jednostkowe ładunki zanieczyszczeń – [g/Mxd]	Stężenie zanieczyszczeń [g/m ³]
Zawiesina ogólna	45 - 50	300 - 333
BZT5	45 - 50	300 - 333
CHZT	55-60	367-400
Azot ogólny	10-12	67-80
Azot organiczny	3-5	20-33
Azot amonowy	4	27
Fosfor ogólny	3-4	20-26

6.4. Montaż przyborów

- zlew krawędź na wys. 0.70 m od podłogi.
- umywalka na wys. 0.85 m od posadzki,
- doprowadzenie wody na wys. 0.58 m, w rozstawie osiowym 8 cm,
- odpływ z syfonu - na wys. 0.55 m

6.5. Uwagi końcowe

Wszystkie roboty należy prowadzić z zachowaniem przepisów BHP, zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych cz. II ” oraz obowiązującymi przepisami, normami i wytycznymi Producentów zawartymi w DOKUMENTACJI TECHNICZNO RUCHOWEJ.

Dopuszcza się zamianę proponowanych urządzeń na urządzenia innych Producentów z zachowaniem tych samych parametrów.

7. WEWNĘTRZNA INSTALACJA GAZU

7.1. Wytyczne do opracowania projektu budowlanego instalacji gazowej

- na komin należy zastosować czapki ochronne tzw. parasol w celu zabezpieczenia przed opadami atmosferycznymi,
- wewnętrzna instalacja gazowa, oraz pomieszczenia, w których zaprojektowane zostały odbiorniki gazu odpowiadać wymogom Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 2002 r z późn. zm. w sprawie „Warunków jakim podlegają budynki i ich usytuowanie”.

7.2. Doprowadzenie gazu

Do budynku gaz będzie doprowadzony z podziemnej instalacji zbiornikowej wg projektu zewnętrznej instalacji gazu. Układ pomiarowy zlokalizowany w skrzynce gazowej. Zewnętrzna instalacja gazu zakończona kurkiem głównym zlokalizowanym w skrzynce gazowej umieszczonej na ścianie budynku.

7.3. Urządzenia instalacji gazowej

Skrzynka gazowa

Na budynku montuje się wentylowaną skrzynkę gazową. Szafkę montować minimum 0,50 m nad terenem i 0,50 m od okien i drzwi. Na szafce powinien znajdować się napis – „gaz”.

W szafce gazowej należy zainstalować:

- kurek główny,
- reduktor II stopnia wraz z zaworem szybkozamykającym.
- układ pomiarowy - gazomierz miechowy
- elektrozawór systemu Bezpieczeństwa Instalacji Gazowej(BIG),

---

Kurek główny

Kurek winien być usytuowany min. 50 cm od powierzchni gruntu. W skrzynce kurka głównego należy zainstalować zawór odcinający dopływ gazu na wypadek pożaru.

Kurek główny połączyć na styk metal na metal z półśrubunkiem przyspawanym do końcówki przyłącza.

Reduktor ciśnienia

Dobrano reduktor ciśnienia II stopnia z zaworem szybkozamykającym BSV- 6. o następujących parametrach:

<i>Ciśnienie wlotowe PE</i>	<i>0,1 -5 bar</i>
<i>Ciśnienie wylotowe</i>	<i>21 mbar</i>
<i>Przepustowość (przepływ)</i>	<i>7,2 m³/h</i>

Reduktory BSV można instalować w naziemnych szafkach redukcyjnych i redukcyjno-pomiarowych lub w modułach podziemnych. Reduktory BSV mogą być używane do redukcji ciśnienia różnorodnych mediów gazowych. Występują w wersji kątowej, osiowej oraz U.

System bezpieczeństwa Instalacji Gazowej

Dla zapewnienia bezpiecznej pracy instalacji gazowej oraz kotłowni należy zastosować aktywny system bezpieczeństwa

Zaprojektowano **System Bezpieczeństwa Instalacji Gazowej** składający się z:

- zaworu odcinającego do współpracy z detektorami gazu typ ZB, grzybkowy. Elektrozawór przeznaczony jest na paliwa gazowe (gaz ziemny, propan butan) który montuje się w skrzynce gazowej za reduktorem ciśnienia
- detektora gazu propan,
- sygnalizatora akustycznego z lampą pulsującą z odwzorowaniem awarii modułu sterującego.

Układ winien zamykać dopływ gazu wraz z uruchomieniem sygnalizatora po przekroczeniu dopuszczalnego stężenia wynoszącego 10% dolnej granicy wybuchowości mieszaniny gazu z powietrzem. Detektor gazu montować 30cm nad posadzką w pomieszczeniu z zainstalowanym kotłem gazowym.

Zawór Systemu Bezpieczeństwa Instalacji Gazowej powinien posiadać możliwość obsługi ręcznej.

Rurociągi i armatura

Instalację prowadzoną w budynku wykonać z rur stalowych czarnych bez szwu wg PN-EN-10208-1 łączonych przez spawanie i zabezpieczyć przed korozją malowaniem farbami antykorozyjnymi nawierzchniowymi dopuszczonymi do malowania stali. Połączenia na gwint łączone z uszczelnieniem taśmą teflonową typu GAS 0,1 Kocioł gazowy połączyć na stałe z przewodem gazowym za pomocą dwuzłączki i zamontować zgodnie z instrukcją producenta.

Do połączeń gwintowanych, jako materiał uszczelniający, należy stosować taśmy teflonowe typu GAS 0,1 mm oraz odpowiednie pasty uszczelniające nakładane na gwint wewnętrzny. Nie zaleca się stosować szczeliwa konopnego (lnianego).

Przed kotłem gazowym należy zamontować na poziomym odcinku przewodu zawory kulowe odcinające oraz filtr do gazu. Zastosowany kocioł i materiały do budowy instalacji gazowej powinny posiadać odpowiednie atesty.

7.4. Wykonanie instalacji gazowej

Prowadzenie instalacji gazowej w budynku

Wykonanie instalacji powierzyć należy osobie posiadającej uprawnienia budowlane do wykonania instalacji gazowej i stosowne uprawnienia energetyczne w zakresie wykonywanych robót.

Przewody instalacji gazu należy prowadzić przez pomieszczenia łatwo dostępne do przeglądu i konserwacji rurociągu gazu. Przewód gazowy wewnątrz budynku należy prowadzić natynkowo, powyżej instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej.

Przewody poziome rozprowadzające lokalizować 2 do 20 cm pod stropem, w odległości 2-3 cm (w świetle) od ścian ze spadkiem 4 mm na 1 mb. w kierunku dopływu gazu. W przypadku prowadzenia przewodów gazowych w brzdach, odbiór instalacji winien być przeprowadzony przed zabezpieczeniem antykorozyjnym, a brzdę wypełnić chudą zaprawą cementową. Należy zachować minimalną odległość 2 [cm] przy skrzyżowaniu z innymi przewodami.

Przewody instalacji gazowej mogą krzyżować się i mogą być prowadzone wzdłuż przewodów instalacji elektrycznej bez dodatkowych zabezpieczeń, oraz mogą być prowadzone:

- minimum 15 cm pod poziomymi przewodami centralnego ogrzewania
- minimum 15 cm nad poziomymi przewodami wodociągowymi i kanalizacyjnymi
- 10 cm od pionowych przewodów wodociągowych, kanalizacyjnych i ciepłych
- 10 cm nad nieuszczelnionymi puszkami rozgałęźnymi instalacji elektrycznej
- 60 cm od urządzeń iskrzących (wyłączników, bezpieczników, gniazd wtykowych)
- 20 cm od prowadzonych równolegle przewodów telekomunikacyjnych.
- 20 cm od skrzyżowań z innymi przewodami instalacyjnymi

Mocowania rurociągów

Rurociągi zarówno poziome jak i pionowe, mocować do ścian i stropów za pomocą typowych zawieszek, uchwytów wraz z konstrukcją wsporczą np. typu ROFIX, HILTI lub z zastosowaniem innych rozwiązań systemowych. Uchwyty muszą umożliwić założenie izolacji. Przewody obowiązkowo mocować w miejscach instalowania armatury i rozgałęzień przewodów, oraz zmianie kierunku rur (poniżej kolan).

Rozstaw podparć i podwieszek: dla rurociągów stalowych zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych” cz. II. – Instalacje sanitarne i przemysłowe. Mocowania do ścian przy pomocy uchwytów rozmieszczonych w odległościach:

- 1.5-2.0m przy poziomej lokalizacji przewodu,
- 2.0-2.5m przy pionowej lokalizacji przewodu

Przejścia przez przegrody

Przy przejściach przez ściany stosować tuleje ochronne wystające po 3 cm z każdej strony przegrody. Tuleje powinny być osadzone w zaprawie cementowej. Miejsce wolne

---

między przewodem gazowym a rurą osłonową należy uszczelnić szczeliwem elastycznym nie powodującym korozji rur.

Zabezpieczenie antykorozyjne przewodów

Po próbie szczelności przewody stalowe prowadzone wewnątrz budynku należy zabezpieczyć przed korozją nakładając (na suchą, oczyszczoną z brudu i rdzy) na rurę warstwę chlorokauczukowej farby podkładowej, a po wyschnięciu warstwę farby nawierzchniowej. Roboty te należy wykonać przy temp. powietrza 10°C i wilgotności max 75%.

7.5. Przybory gazowe

Wszystkie pomieszczenia z montowanymi przyborami gazowymi powinny posiadać wysokość minimum 2,2 m.

W budynku projektuje się kocioł gazowy wiszący dwufunkcyjny z zamkniętą komorą spalania. Na podejściach do kotła należy zainstalować zawór odcinający kulowy oraz filtr gazowy $\varnothing 20$ mm

Przy podłączeniu urządzeń gazowych należy spełnić następujące warunki:

- kocioł gazowy należy połączyć na stałe przewodami instalacji gazowej,
- wszystkie odbiorniki należy bezwzględnie łączyć na stałe z instalacją gazu za pomocą dwuzłączki.
- zastosowana armatura winna posiadać niezbędne atesty, aprobaty i dopuszczenia.

7.6. Odprowadzenie spalin i wentylacja

Pomieszczenia w których zainstalowane będą odbiorniki gazu winny posiadać sprawnie działające przewody spalinowe potwierdzoną aktualną opinią kominiarską.

W pionie spalinowym, do którego podłączony będzie kocioł gazowy należy zastosować koncentryczny system spalinowo-powietrzny. Przewód wykonać z typowych elementów rur i kształtek $\varnothing 80/125$ i wyprowadzić ponad dach budynku.

W budynku projektuje się kocioł gazowy dwufunkcyjny z zamkniętą komorą spalania.

7.7. Próby i odbiory

Sprawdzenia instalacji dokonują przedstawiciele- wykonawcy i dostawcy gazu, z czego sporządzany jest protokół.

Wykonanie oraz sprawdzenie instalacji gazowej powinno być wykonane przez pracownika uprawnionego do wykonawstwa i sprawdzenia instalacji gazowej tj: uprawnienia budowlane instalacyjne i uprawnienia energetyczne dla instalacji gazowej typu „E” lub „D”.

Po sprawdzeniu prawidłowości prowadzenia przewodów gazowych, rur spalinowych kotła, jakości materiałów i wykonanych robót instalację gazową prowadzoną w budynku należy przedmuchać powietrzem w celu usunięcia ewentualnych zanieczyszczeń i sprawdzenia drożności przewodów, a następnie wykonać próbę szczelności. Przed próbą szczelności należy odłączyć odbiorniki, otworzyć kurki i zaślepić końcówki.

Następnie instalację należy napełnić sprężonym powietrzem do ciśnienia 0.1MPa. Czas próby - 30 minut. Pomiar spadku ciśnienia rozpocząć po odczekaniu ok. 15-30 minut niezbędnych na ustabilizowanie się temperatury. Nie dopuszcza się spadku ciśnienia.

Instalacja jest uważana za szczelną, gdy podłączony manometr nie wykaże spadku ciśnienia w czasie trwania próby. Pozytywny wynik próby nie zwalnia wykonawcy od odpowiedzialności za tzw. wady ukryte. W przypadku, gdy zaobserwuje się spadek ciśnienia, po uszczelnieniu instalacji, próbę należy przeprowadzić powtórnie. Gdy trzykrotna próba da wynik negatywny, należy instalację zdemontować i wykonać na nowo.

Próbie szczelności odbiornika wykonać po ich dołączeniu i przy otwartych kurkach, na ciśnienie 5kPa (manometr 0-6kPa)

Po wykonaniu próby szczelności przewody gazowe należy zabezpieczyć przed korozją przez dokładne oczyszczenie z rdzy i brudu oraz pomalować farbą podkładową i nawierzchniową olejną koloru żółtego. Roboty te należy wykonać przy temp. powietrza 10°C i wilgotności max 75%.

7.8. Uwagi końcowe

- Instalację gazową może wykonać osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia.
- Przed uruchomieniem instalacji gazowej należy uzyskać zaświadczenie o prawidłowym podłączeniu i funkcjonowaniu przewodów spalinowych i wentylacyjnych (protokół kominiarski)
- Przed rozpoczęciem robót należy uzyskać pozwolenie na budowę instalacji gazowej
- Kocioł gazowy powinien mieć samoczynne zabezpieczenie przed skutkami spadku ciśnienia lub wyłączenie dopływu gazu
- Kocioł grzewczy należy podłączyć do kanału spalinowego odpowiedniego dla danego typu kotła.
- Przewody wentylacyjne i spalinowe oraz instalacja gazowa powinny być co najmniej raz w roku poddawane okresowej kontroli
- Wszystkie zastosowane materiały i urządzenia gazowe powinny posiadać niezbędne certyfikaty, dopuszczenia, atesty i świadectwa sanitarne
- Montaż urządzeń i instalacji należy wykonać zgodnie z wytycznymi producenta i DTR-kami zastosowanych elementów
- Instalacje gazowe należy połączyć z głównym połączeniem wyrównawczym zgodnie z wymogami normy PN-91/E-05009 "Instalacje elektryczne w budynkach".

8 WENTYLACJA

W pomieszczeniach zaprojektowano wentylację grawitacyjną. W części sanitarnej z dodatkowo zamontowanymi elektrycznymi wywietrznikami uruchamianymi wraz z włącznikiem światła. Wentylatory łazienkowe osiowe o średnicy 100mm i mocy 13W oraz wydajności 95m³/h. W pomieszczeniu dużej świetlicy zamontowano dodatkowo wentylator ścienny służący do przewietrzania Sali o wydajności min. 600 m³/h.

Nad wejściem głównym przewidziano montaż kurtyny powietrznej szerokości 90cm nad skrzydłem głównym o mocy 160W i wydajności min. 1000 m³/h.

---

9. UCIAŹLIWOŚĆ WEWNĘTRZNYCH INSTALACJI SANITARNYCH DLA ŚRODOWISKA

Emisja gazów do powietrza. Realizacja przedsięwzięcia nie będzie miała wpływu na poziom emisji gazów do powietrza.

Hałas. Realizacja przedsięwzięcia nie będzie miała wpływu na poziom hałasu.

Skazanie gleby i wód gruntowych. Realizacja przedsięwzięcia nie będzie miała wpływu na wody powierzchniowe.

Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące. Realizowane przedsięwzięcie nie będzie źródłem zagrożenia elektromagnetycznym źródłem niejonizującym.

10. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Wszystkie prace należy wykonać zgodnie z następującymi przepisami:

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. „W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie” z późniejszymi zmianami.
- Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót Budowlano-Montażowych, część II - Instalacje Sanitarne i Przemysłowe, wydanymi przez Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Warszawa 1974 r.
- przez pracowników przeszkolonych i posiadających odpowiednie kwalifikacje,
- Aktualnymi przepisami w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy z uwzględnieniem przepisów dotyczących prac przy dźwiganiu i przenoszeniu ciężarów.
- Aktualnymi polskimi normami, normami branżowymi oraz innymi przepisami, dotyczącymi przedmiotowych instalacji i wymienionymi w poszczególnych rozdziałach.
- Warunkami techniczno-organizacyjnymi podanymi w Katalogach Norm Pracy dla tego rodzaju robót.
- Powszechnie znanymi zasadami wiedzy technicznej.

Powyższa dokumentacja nie uprawnia Inwestora do rozpoczęcia robót budowlanych.

Dopuszcza się zamianę proponowanych urządzeń na urządzenia innych Producentów.

Zastosowane materiały budowlane do realizacji obiektu budowlanego muszą posiadać certyfikaty i być dopuszczone do rozpowszechniania ich w budownictwie. Projekt został wykonany zgodnie z polskimi normami, Prawem budowlanym, warunkami technicznymi jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz zgodnie z wiedzą i sztuką budowlaną.

PROJEKTANT:

OPRACOWAŁ:

inż. Krzysztof Pełka

**INFORMACJA DO
PLANU BEZPIECZEŃSTWA
I OCHRONY ZDROWIA**

INWESTOR: *Gmina Sulmierzyce
ul. Urzędowa 1
98-338 Sulmierzyce*

ADRES INWESTYCJI: *98-338 Sulmierzyce
Obręb 0009, Kuźnica
dz. nr ewid. 1865/2*

RODZAJ INWESTYCJI: **Wewnętrzna instalacja sanitarna**

DATA OPRACOWANIA: **luty 2018**

PROJEKTANT:

OPRACOWAŁ: **inż. Krzysztof Pełka**

Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów.

Zakres obejmuje wykonanie robót instalacyjnych dotyczących instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej oraz gazowej w pomieszczeniu kotłowni. Przy wykonywaniu przedmiotowych instalacji w obiekcie będą przeprowadzone następujące roboty:

- roboty przygotowawcze na placu budowy,
- wykonanie instalacji wewnętrznych,
- prace wykończeniowe i porządkowe

Wykaz istniejących obiektów budowlanych.

Na działce nr ew. 1865/2 oprócz budynku objętego opracowaniem znajduje się istniejący budynek gospodarczy.

Wskazanie elementów zagospodarowania działki, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Na zagospodarowanym terenie nie występują elementy stwarzające zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.

Wskazania dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych.

Podczas realizacji robót budowlanych nie będą wykonywane prace na wysokości /w rozumieniu Rozporządzenia MPiPS/. Należy zachować ostrożność podczas prac ogólnobudowlanych.

Sposób prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót.

Przewiduje się przeprowadzenie podstawowego szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Przed każdym przystąpieniem do prac budowlanych przewiduje się przeszkolenie ekipy budowlanej.

Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub ich sąsiedztwie.

Wydzielenie strefy prowadzenia robót budowlanych i zabezpieczenie jej przed dostępem osób niepowołanych.

Wykonywanie prac budowlanych przy pomocy atestowanego sprzętu, stosowanie zabezpieczeń chroniących przed upadkiem z wysokości (pasy, barierki ochronne).

Przy wykonywaniu prac budowlanych będą zatrudnione osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia.

PROJEKTANT:

OPRACOWAŁ:
inż. Krzysztof Pełka